

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

KONTROLA INSPEKCJI HANDLOWEJ PILARKI TARCZOWE I ŁAŃCUCHOWE

WSTĘP

Termin: luty–kwiecień 2021 roku

Kontrolujący w ramach planu: 4 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej (Gdańsk, Lublin, Poznań i Warszawa).

Cel kontroli: sprawdzenie, w tym poprzez badania laboratoryjne, czy wprowadzone do obrotu elektronarzędzia oferowane konsumentom (pilarki tarczowe i łańcuchowe), spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i nie stwarzają zagrożenia dla użytkowników.

ZAKRES KONTROLI

Zakres podmiotowy kontroli

Kontrolami objęto 14 przedsiębiorców, w tym:

8 sklepów wielkopowierzchniowych

3 placówki detaliczne

2 producentów

1 sprzedawcę hurtowego

Zakres przedmiotowy kontroli:

Skontrolowano 15 rodzajów wyrobów, z czego 13 wyprodukowano w Chinach, w 2 przypadkach (1 pilarka tarczowa i 1 łańcuchowa) nie ustalono pochodzenia. Kontrolami objęto 8 modeli pilarek łańcuchowych i 7 modeli pilarek tarczowych. łącznie zakwestionowano 12 modeli wyrobów (80 proc. skontrolowanych) – 10 produkcji chińskiej, 2 o nieustalonym pochodzeniu.

WYNIKI KONTROLI

Łącznie zakwestionowano 12 modeli wyrobów (80 proc. skontrolowanych) – 10 produkcji chińskiej, 2 o nieustalonym pochodzeniu.

Kontrola pod kątem wymagań formalnych wykazała:

- w 3 przypadkach błędy w instrukcji obsługi (np. brak wymaganych ostrzeżeń, brak informacji niezbędnych do bezpiecznego użytkowania pilarki, brak opisu zastosowania zgodnego z przeznaczeniem),
- w 3 przypadkach niewłaściwe oznakowanie (np. brak nazwy i adresu producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela, brak roku produkcji),
- w 2 przypadkach nieprawidłowe sporządzenie deklaracji zgodności (np. brak odniesienia do właściwych przepisów i norm zharmonizowanych zastosowanych w procedurze oceny zgodności, brak danych osoby upoważnionej do przygotowania dokumentacji technicznej, brak numeru seryjnego),
- w 1 przypadku – błędnie sporządzony certyfikat badania typu UE potwierdzający, że wyrób został zaprojektowany i wyprodukowany zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

Kontrola prawidłowości oznakowania CE, potwierdzającego domniemanie zgodności z wymaganiami, nie wykazała nieprawidłowości.

BADANIA LABORATORYJNE

Do badań laboratoryjnych pobrano próbki 15 wyrobów (8 modeli pilarek łańcuchowych i 7 modeli pilarek tarczowych). Badania przeprowadziło akredytowane laboratorium Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy posiadające stosowną wiedzę i zaplecze badawcze. Zakres badań objął punkty z norm PN-EN 60745-2-13:2009/A1:2011 „Narzędzia o napędzie elektrycznym - Bezpieczeństwo użytkowania - Część 2 – 13. Wymagania szczegółowe dotyczące pilarek łańcuchowych” oraz PN-EN 62841-2-5:2015-02 „Narzędzia o napędzie elektrycznym, ręczne, przenośne, do trawników i inne ogrodnicze - Bezpieczeństwo użytkowania - Część 2-5: Wymagania szczegółowe dotyczące ręcznych pilarek tarczowych”, uznane za krytycznie wpływające na bezpieczeństwo użytkowników tego rodzaju elektronarzędzi (ochrona przed urazami mechanicznymi, wytrzymałość mechaniczna oraz, w przypadku pilarek tarczowych, praca w warunkach nienormalnych).

W wyniku badań laboratoryjnych w 10 przypadkach stwierdzono zastosowanie niewłaściwych rozwiązań konstrukcyjnych (ok. 67% zbadanych), tj. 9 pilarek produkcji chińskiej, jedna o nieustalonym pochodzeniu:

- pilarki łańcuchowe - zakwestionowano 7 wyrobów z uwagi na:

- » brak wymaganego prześwitu pomiędzy uchwytem a bokiem korpusu silnika (zbyt mały prześwit w uchwycie przednim pilarki może skutkować niewłaściwym chwytem pilarki i utrudnić operowanie nią, co ma wpływ na stateczność prowadzenia pilarki i grozi zranieniem);
 - » uszkodzenie podczas badań wytrzymałościowych osłony przedniej i uchwytu przedniego wraz z osłoną silnika, co oznacza brak właściwej ochrony użytkownika;
 - » wyłamanie elementu mocującego (stabilizującego) wychwytnik z osłoną napędu w korpusie pilarki, w tym części osłony napędu pilarki; osłony i wychwytnik są elementami, które służą zapewnieniu bezpieczeństwa operatorowi. Niewystarczająca wytrzymałość tych elementów lub ich mocowań oznacza, że nie spełniają swojej funkcji ochronnej, co zwiększa ryzyko odniesienia obrażeń;
- pilarki tarczowe - zakwestionowano 3 wyroby z uwagi na niedostateczną wytrzymałość mechaniczną korpusu i uchwytu, co może przyczynić się do utraty kontroli nad elektronarzędziem w trakcie pracy i również prowadzić do obrażeń.

DZIAŁANIA INSPEKCJI HANDLOWEJ

W przypadku niezgodności o charakterze formalnym inspektorzy IH wystąpili do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie pilarek do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych, łącznie 2 razy. Wydano 1 decyzję zakazującą na okres 2 miesięcy dalszego udostępniania kwestionowanej pilarki tarczowej, ze względu na stwarzanie poważnego zagrożenia dla użytkownika (niewystarczająca wytrzymałość mechaniczna uchwytu oraz połączenia uchwytu z korpusem pilarki). W 6 przypadkach skierowano do Prezesa UOKiK wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego, akta są obecnie analizowane. Do momentu przygotowania informacji, 4 sprawy są nadal w toku w wojewódzkich inspektoratach IH.

WNIOSKI

W ramach tej kontroli badaniom laboratoryjnym poddano wszystkie sprawdzane elektronarzędzia. W 42,9 proc. zbadanych pilarek tarczowych i 87,5 proc. łańcuchowych stwierdzono nieprawidłowości o charakterze konstrukcyjnym, mające wpływ na bezpieczeństwo użytkowania tego rodzaju elektronarzędzi. Stwierdzone niezgodności o charakterze konstrukcyjnym mogą skutkować konsekwencjami – użytkownicy wadliwych pilarek narażeni są na porażenie prądem elektrycznym lub zranienie. Wśród 10 pilarek zakwestionowanych z uwagi na uchybienia konstrukcyjne – 9 zostało wyprodukowanych w Chinach, natomiast pochodzenia 1 pilarki łańcuchowej nie ustalono.

Stwierdzone niezgodności o charakterze formalnym, takie jak brak lub nieprawidłowa instrukcja bądź oznaczenia, mogą być także źródłem zagrożeń dla użytkownika, np. brak jasno sformułowanej informacji o sposobie korzystania z elektronarzędzi może prowadzić do ich niewłaściwego użycia i w konsekwencji obrażeń. W tym zakresie łącznie zakwestionowano 3 wyroby (20 proc. skontrolowanych, pilarka tarczowa i łańcuchowa produkcji chińskiej oraz pilarka tarczowa o nieustalonym pochodzeniu), z czego 2 również z uwagi na nieprawidłowe rozwiązania konstrukcyjne (pilarka tarczowa i łańcuchowa produkcji chińskiej). Z uwagi na nieprawidłowości o charakterze formalnym częściej kwestionowano pilarki tarczowe.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Zakup pilarki

W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to, czy na urządzeniu znajduje się prawidłowy znak CE o poniższych kształtach:

Znak ten oznacza deklarację producenta, że jego pilarka spełnia obowiązujące wymagania, zarówno formalne, jak i konstrukcyjne. Brak znaku może oznaczać, że producent nie wypełnił swoich obowiązków, np. nie potwierdzając bezpieczeństwa pilarki przeprowadzeniem stosownych badań laboratoryjnych!

Kolejnym ważnym elementem wymagającym sprawdzenia jest stan urządzenia. Sprawdźmy, czy na obudowie nie ma pęknięć, wgnieceń lub innych uszkodzeń, czy obudowa nie jest luźna oraz czy starannie ją zamontowano. Istotne jest mocowanie przewodów, przełączników i osłon - nie powinny być luźne lub źle dopasowane.

W dalszej kolejności sprawdźmy, czy do pilarki dołączono deklarację zgodności w języku polskim, zawierającą m.in. identyfikację wyrobu oraz oświadczenie producenta, że elektronarzędzie spełnia wszystkie przepisy, np. dyrektywy 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn, zmieniającej dyrektywę 95/16/WE lub rozporządzenia krajowego ją wdrażającego.

Na urządzeniu powinny znajdować się naniesione w sposób widoczny, czytelny i trwały m.in. następujące informacje:

- nazwa i adres producenta,
- oznaczenie serii lub typu,
- informacje niezbędne do bezpiecznego użytkowania, np. o konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej.

Do pilarki powinny być dołączone instrukcje obsługi w języku polskim warunkujące jej bezpieczne użytkowanie. Instrukcja powinna zawierać m.in.:

- powtórzenie informacji zamieszczonych w oznaczeniu pilarki, czyli mamy pewność, że instrukcja dotyczy sprzętu, który mamy w rękach,
- informacje ułatwiające konserwację pilarki, takie jak np.: sposób czyszczenia i wymiany ostrzy, co pozwoli na utrzymanie jej w odpowiednim stanie technicznym,
- przewidywane zastosowanie elektronarzędzia, np. odnośnie materiału, do obróbki którego jest przeznaczona,
- instrukcje dotyczące montażu, demontażu i regulacji urządzenia.

ZASTOSOWANIE PILAREK

Podczas wyboru pilarki powinniśmy przede wszystkim zastanowić się, do czego najczęściej będziemy ją wykorzystywać. Przykładowo, urządzenie o zbyt małej mocy w stosunku do stawianych mu wymogów z jednej strony będzie pracowało zbyt długo z maksymalnym obciążeniem, co może stać się przyczyną przedwczesnego zużycia, z drugiej zaś jego użytkowanie będzie bardziej męczące dla operatora, co skutkować może popełnianiem, niekiedy brzemiennej w skutki, błędów.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Zastosowanie pilarek

Użytkując elektronarzędzia, szczególnie pilarki, nie wolno zapominać o zasadach bezpieczeństwa. Typowe urazy powodowane przez takie narzędzia, to okaleczenia, uszkodzenia oczu przez wióry, czy też porażenie prądem. Ważne jest, by stosować się do poniższych reguł:

- Używaj tylko oprzyrządowania i akcesoria wymienne zalecane przez producenta urządzenia.
- Nie używaj narzędzia z niesprawnymi przełącznikami lub osprzętem.
- Istotny jest stosowny ubiór – luźna odzież, biżuteria czy rozpuszczone, długie włosy mogą zwiększać ryzyko wypadku.
- Zawsze stosuj środki ochrony oczu (gogle ochronne) lub twarzy (przyłbica), a w razie potrzeby również słuchu (długotrwałe narażenie na hałas może być przyczyną problemów ze słuchem) i dróg oddechowych (np. gdy pracujemy w środowisku zapyłonym).
- Obrabiane przedmioty powinny być solidnie umocowane, tak aby nie przemieszczały się w trakcie pracy, gdy tego nie chcemy.
- Nie wolno pozostawiać narzędzia w taki sposób, by istniała możliwość jego upadku w wyniku pociągnięcia za

przewód zasilający.

- Nie wieszaj przewodów na gwoździach lub elementach o ostrych krawędziach, mogących spowodować ich uszkodzenie. Izolacja przewodów może również ulec uszkodzeniu w wyniku kontaktu z olejami, powierzchniami gorącymi i chemikaliami. Istotne jest zwrócenie uwagi, by kable nie znalazły się na linii cięcia materiału.
- Nie wolno trzymać narzędzia za przewód zasilający, tym bardziej gdy są podłączone do zasilania.
- Pamiętaj, że ostrza bezpośrednio po użytkowaniu mogą być gorące.
- Po zakończeniu pracy lub przed wymianą akcesoriów, odłączaj narzędzie od zasilania.
- Przed powtórным użyciem narzędzia, zamocuj i wyreguluj osłony.

Oczywiście w przypadku elektronarzędzi szczególnie istotne jest zapoznanie się z instrukcją obsługi i stosowanie się do jej zaleceń – pozwoli to uniknąć zagrożeń, w tym zranienia lub porażenia prądem. Instrukcję przechowuj pod ręką, tak aby można było również w przyszłości do niej sięgnąć w przypadku wątpliwości co do prawidłowości użytkowania elektronarzędzia.